

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 4 mars 1937 kl. 4.30 e. m.

*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner
angående ändring i gällande bestämmelser om val av
vägstämmoombud.*

Uti de likalydande, till konstitutionsutskottet hänvisade motionerna nr 46 i första kammaren av herr *Anderberg m. fl.* och nr 63 i andra kammaren av herr *Andersson i Höör m. fl.* hemställes, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring i lagen om vägdistrikt, att val av vägstämmoombud skall förrättas enligt de grunder och på sätt Kungl. Maj:t föreslog i till 1934 års riksdag i ämnet avlåten proposition».

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

I den av Kungl. Maj:t till 1934 års riksdag avlåtna propositionen (nr 21) med förslag till lag om allmänna vägar m. m. föreslogs, att vägdistrikts beslutanderätt skulle utövas av ombud, vilka skulle väljas å kommunalstämma eller, i kommun, där kommunalfullmäktige funnes, av dessa. Enligt propositionen skulle sålunda de vanliga kommunala rösträttsgrunderna komma att gälla. Vid propositionens behandling i riksdagen åberopade det särskilda utskott, till vilket propositionen remitterats, i sitt av riksdagen godkända utlåtande vad 1929 års vägsakkunniga anfört beträffande föreliggande fråga. De sakkunniga hade bl. a. framhållit, att landstingens samt de borgerliga och kyrkliga primärkommunernas arbetsuppgifter till övervägande delen vore av social eller kulturell art, något som icke vore fallet med vägkommunens; i fråga om vägväsendet gjorde sig i främsta rummet gällande synpunkter av ekonomisk och teknisk natur; med hänsyn till att väghållningen i så hög grad vore en ekonomisk angelägenhet, syntes det rimligt att låta endast dem öva inflytande på vägväsendet, vilka deltog i väghållningskostnadernas bestridande, d. v. s. dels staten, dels ock de vägsatteskyldiga. I överensstämmelse härmed vidtog riksdagen ändringar i det i propositionen framlagda förslaget, vilka ändringar godkändes av Kungl. Maj:t. Enligt den sålunda antagna lagen om vägdistrikt tillkommer rösträtt å kommunalstämma för val av ombud en var i kommunens gemensamma angelägenheter röstberättigad man eller kvinna, som jämlikt näst föregående årets taxeringslängder är skyldig att erlagga vägs katt till distriktet. Varje röstberättigad äger en röst. Rösträtt får icke utövas av den, vilken häftar för skatt, som nyss nämnts och som förfallit till betalning under de tre sistförflutna kalender-

åren. Lagen om vägdistrikt trädde i sin helhet i kraft den 1 januari 1937. Val av ombud med tillämpning av lagens rösträttsbestämmelser hava dock jämligt övergångsbestämmelserna företagits redan under hösten 1935.

Vid 1936 års riksdag väcktes motioner (II: 33, 395 och 396) i samma syfte som de nu föreliggande, nämligen att de i Kungl. Maj:ts ovannämnda proposition till 1934 års riksdag föreslagna grunderna för rösträtt vid val av vägstämmoombud skulle ersätta de nu gällande. Konstitutionsutskottet avstyrkte dessa motioner (utlåtande nr 21), vilka också avslogos av riksdagen. Några bärande skäl till ett förändrat ståndpunktstagande kunna enligt utskottets mening icke anses föreligga. Därest såsom motionärerna antyda vid redan hållna valförrättningar vissa svårigheter yppats eller valproceduren blivit omständlig, beror detta icke på lagstadgandets principiella innehåll, och missförhållandet kan avhjälpas genom införande i lagen av särskilda föreskrifter om valförrättningens anordnande. Utskottet saknar dock anledning att nu upptaga denna fråga till omprövning. Utskottet får alltså hemställa,

att förevarande motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 mars 1937.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar *Reuterskiöld, Hallén, Oscar Gottfrid Karlsson, Sandegård, Källman, Carl Lindmark*, Hagström, Hårdin, Carlström, Anderberg, Elon Andersson, Fast, Bengtsson, Lundqvist, Andersson i Ovanmyra*, Nordström i Torsby, Hällgren, Fält, Arnemark och Nilsson i Steneberg.*

---

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Hallén, Oscar Gottfrid Karlsson, Sandegård, Källman, Härdin, Anderberg, Fast, Nordström, Hällgren* och *Fält*, som ansett, att utskottets utlåtande bort hava följande lydelse:

»I den — — — hösten 1935.

Vid 1936 års riksdag väcktes motioner i samma syfte som de nu föreliggande, nämligen att de i Kungl. Maj:ts ovannämnda proposition till 1934 års riksdag föreslagna grunderna för rösträtt vid val av vägstämmoombud skulle ersätta de nu gällande. Konstitutionsutskottet avstyrkte dessa motioner (utlåtande nr 21), vilka avslogos av riksdagens första kammare medan andra kammaren biföll en vid utskottets utlåtande fogad reservation, vari yrkades, att riksdagen i anledning av då föreliggande motioner måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring i lagen om vägdistrikt, att val av vägstämmoombud skall förrättas enligt de grunder och på sätt Kungl. Maj:t föreslog i den till 1934 års riksdag i ämnet avlåtna propositionen.

På skäl som i föreliggande motioner och i ovanberörda reservation anförts finner utskottet, att i lagen om vägdistrikt bör företagas sådana ändringar, som i motionerna föreslagits. Det är icke blott stora och oförvitliga medborgargrupper, som utestängas från medinflytande på vägärenden, utan jämväl den nu gällande valordningen för val av vägstämmoombud har visat så stora bristfälligheter, att lagen snarast bör i berörda syften omarbetas, och hemställer utskottet,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring i lagen om vägdistrikt, att val av vägstämmoombud skall förrättas enligt de grunder och på sätt Kungl. Maj:t föreslog i till 1934 års riksdag i ämnet avlåten proposition.»